

SLOVENSKI NAROD.

Iskaja vsak dan, izvenem ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrti stopne peti-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvoje frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na eslovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši

Vstane v Hercegovini in Bosni.

Iz Spljeta, 23. avg. [Izv. telegram „Slov. Narodu.“] Uporniki so Turkom vzeli trdnjavo Krstac. Pri Nikšiću sedem kul (trdnjavic); dobili so mnogo orožja in streliva. Velikanska zmaga! 4000 Srbov se je zedinilo s črnogorskimi prostovoljci. Govorica gre, da je v tem boji v okolici Nevesinske Derviš-paša ranjen.

Iz Ercega Novega, 23. avg. [Izv. telegram „Slov. Narodu.“ — došel za včerajšnji list prekasno.] Vstaši gorenje Hercegovine vrlo napredujejo. Osvojili so trdnjavo Krstac in še 13 drugih manjših fortov (trdnjavic) od Garika do Druže. Imajo še živeža in orožja. Z vjetimi postopajo najljudneje.

Velike napredke dela vstane v Hercegovini. Telegrama, ki ju tu spredaj priobčujemo smo dobili za včerajšnji list prekasno, bil je uže v mašini. Tudi „Triester Ztg.“ ima iz Dubrovnika jednako poročilo o osvojenju Krstca, in celo imenuje kule, katere so poleg Krstca v obližji Gačka vzeli ustaši s prisavkom da so dobili tudi kanonov v svojo oblast. Tako si vstajniki z bojem pridobivajo orožja in streliva od samega sovražnika. Poročilo, da je ranjen Derviš-paša, zaznamuje naše izvestje le kot „govorico“, in najbrž tudi govorica ostane, ker naravno je, da se zmage po pripovedih tudi včasih vzeličujejo. Ko bi se pak to ranjenje obistnilo, bilo bi preimenitno, ker glavni poveljnik Derviš-paša je znan energičen Turek in ko bi on neškodljiv postal, vzrastel bi pogum vstajnikom. Isto tako znamenito je poročilo, da se je 4000 Srbov zedinilo s

črnogorskimi prostovoljci. To je verjetno. Znano je, da se je v Srbiji pred več dnevi oglasilo toliko prostovoljcev. Ti so morali preko Višegrada (od koder je bila tudi naznanjena te dni vstaja) udariti črez Ivan-planino na Nevesinje, in tu so se po „veliki zmagi“ nad Derviš-pašem s črnogorskimi prostovoljci zedinili. Ako sedaj krenejo na Trebinje in se z oblegovalci združijo, ne bode moglo to mesto dolgo v turški oblasti ostati.

O Trebinji nemamo še poročila, ali je bilo naskočeno in dobljeno, ali ne. Tu je pa na mestu, kar piše jugoslovanski oficir nemškim novinarjem: Trebinje, nekdanje glavno mesto Hercegovine, leži v kotiču, ki ga nareja mala reka Trebinjsica in Mokri potok, jedva dve milj od črnogorske meje in od dubrovnškega okraja. Trdnjava je v prastarem štilu zidana, z globoko vrezanim zidnim zobjem, velikimi luknjami za streljanje, kakor so sploh utrjena mesta slovanskega iztočaja na balkanskem poluotoku. Te vrste trdnjave denašnjim kanonom ne morejo ustavljati se. Ali oblegovalci Trebinja, katerih je 1500 mož, nemajo kanon, in turška posadka, kacic 400 mož, brani se izza zidov lahko. Le lakota ali pa izdaja od strani 10.000 ljudij broječega trebinjskega prebivalstva, ki je po nekotikem delu, če ne po večini, tudi krščanska, da si valjda orožja nema, more mesto vstašem v roke dati. Pa tudi Turki teško v pomoč pribite, ker samo od jednega kraja, namreč od Mostara in Stolca doli morejo blizu priti. Tu pak so vstaši uže vse soteske zaprli in le velika vojska bi jih mogla pregnati. Za Trebinje so bili uže večkrat hudi boji. L. 1463 je vzel to trdnjavo sul-

tan Muhamed II. z velikim trudom. Leta 1694 pa Benečani pod Delfrom. Geografičen položaj, v kotu Črne gore, daje Trebinju velik strateški pomen. Če vstaši Trebinje dobodo, pravi pisatelj, imajo zvezo s Črno goro, Dalmacijo, vse do morja, in skozi Klek ne more noben turški vojak več v Hercegovino.

O vstanku v Bosni ima hrvatski „Obzor“ brzojavna poročila iz Kostanjice, da so se vstaši pred Turki nazaj pomaknili, ker čakajo, da dobodo dovolj streliva, pušk in bojov vajenih vodij. Uže so dobili precej strelnega prahu. — V četrtek so se bili šest ur. — Turki robijo in palijo hiše pobeglih v gore in streljajo še vedno tudi na avstrijske stražarje, ako jim le ti ne pustijo še na avstrijske meji proganjati in klati begunce.

Iz Dubice se istemu listu javlja, da prodajajo kristjani na avstrijske meji živino in vse, žene in otroke črez mejo pošiljajo, sami hité v gozde. Turki so se skrili po gradeh, vstaja pak napreduje.

Iz Staregradiške se „Obzoru“ dalje poroča, da je več turških vojakov z orožjem pribežalo pred vstajniki na avstrijska tla. Vodjev manjka vstašem — tako se toži tudi od tu.

Iz Siska pišejo, da je prešlo na avstrijsko zemljo 10.000 ljudi in 5000 glav živine.

Vstane v Bosni se bode razvil še le v kacic desetih dneh, ko se bodo vstajniki preskrbeli s strelivom in ko dojde kaj več vojaško izurjenih mož k njim, da vodstvo prevzamejo.

Listek.

Iz severne zgodovine.

Litva za Gedimina, Olgierda in Jagiella.

(Spisal J. Steklasa.)

(Dalje.)

Ali srečen svršetek tega čina pa še nij bil tako blizu. Hoteli so ženitev poljski „pani“, hotel tudi Jagiello — ali Jedviga nij hotela. Ona je silno ljubila vojvodo Vilelma. Tudi je slišala o Jagiellu, da je divji, bezobrazen, niti človeku podoben, kakor šumska zver, ves z dlako poraščen. Pani in poljski duhovni (ksenzi) so začeli Jedvigo nagovarjati, ter zaklinjati v imenu odrešenja poganskih duš, da vzame Jagiella.

Po dolgem odlašanju in pregovarjanju se je Jedviga vendat ohrabrila, ter sklenila, poslati poslanca k Jagiellu. Ravno ta čas pa se je prikazal nepričakovano vojvoda Vilelm v Krakovu, kjer je živela mlada Jed-

viga. Pani so se prestrašili; nijso ga pustili v kraljevski dvor, ter so posebno pazili, da se ne bi sešel z Jedvigo, ter tako pomešal uže začetega dela. In čeravno so ostro pazili pani, vendar nijso mogli dosta pazljivi biti: Jedviga se je sešla z Vilelmom v samostanu, ter se je z njim tajno venčala. Pani so to začuli, ter se preplašili, vendar pa nijso pustili začete stvari na miru. Ko sta namreč ženin in nevesta prišla od poroke v kraljevski dvor, zgrabili so pani Vilelma, ter ga sramotno ven segnali. Jedviga je hotela za njim, ali nijso je pustili. Ona se je jokala, prosila, grozila, da bode s sekiro vrata razbila, — pani nijso hoteli o tem nič slišati. Vilelm je nazadnje izprevidel, da mu v Krakovu nij nič več obstanka, zato se je vrnil v svojo domovino, da bi se mu še kaj hujšega ne pripetilo.

Ko se je vse to dogadalo, bil je Jagiello na potu v Krakov. „Pani“ in duhovni so zopet morali Jedvigo pripravljati, le s

težkim trudom so jo pregovorili. Njej na noben način nij moglo iz glave, kar je slišala o Jagiellu, o njegovej podobi in njegovih navadah. Pani so nagovorili Jedvigo, da je poslala Jagiellu naproti vernega človeka, ki naj bi ogledal litvanskega kneza, ter kaj pozvedel o njegovem ponašanju. Pani pa so to javili Jagiellu, ter ga prosili, da poslanca milostljivo sprejme. Jagiello je sprejel zares Jedviginega poslanca prav milostljivo, prilizneno, ter ga odpustil z veliko častjo. Vrnivši se domu, povedal je poslanec Jedvigi, da je litvanski knez vljuden in čeden, v obnašanju ponosen, ali drugač krotek in laskav. Na celem telesu nema ne ene napake, nego je lep, ter je videti kakor pravi vladar. Jedviga se je vsled teh vestij pomirila, ter privolila na možitev z Jagiellom.

12. februarja 1386. je prišel Jagiello svečano v prestolno mesto Poljske, v Krakovo. Tretji dan potem se je dal knez krstiti, ter je stopil tako v naročje katoliške cerkve.

Hrvati so v prvi vrsti poklicani kot najbližji sosede, in hrvatski ter srbski graničari kot izvežbani vojaki, da pomorejo ubogemu raji v Bosni ne le z novci, nego i osobno. Isto tako je hrvatski sabor, ki se je sedaj sešel, pozvan, da nekaj stori v svojo lastno korist in čast, kakor po dolžnosti slovanskej. Upamo, da tudi bode storil, kajti glasilo ogromne večine hrvatskih poslancev, „Obzor“ piše v uvodnem članku, izšlem na dan odprtja hrvatskega sabora sledeče: „Vrlo su ozbiljne okolnosti pod kojimi se sastaje sabor. Na granici hrvatske zemlje biju sdvojeni boj braća naša po krvi, jeziku i po vjeri. Zatajili bi sami sebe, svoje porijeklo, svoju prošlost i budućnost, kad bismo utvrdili, da se ljuta ova borba nas nedojimlje. Da hrabri oni borioci podpuno uživaju simpatije celoga našega naroda, ne trebamo ni spominjati.“

Kako se Turki, prijatelji nekaterih Nemcev in naših nemškutarjev, blago in lepo bojujejo, pové sledeči dogodek: „Pri Gabeli so brez vsega uzroka ubili necega slepca in necega potnika, v Konjici so zaklali duhovnika Petra Seldo in še necega duhovna, in v mostarskem kadiluku ubili tri neorožene brate Planinić.“

Letošnje učiteljsko zborovanje na Primorskem.

Po raznih avstrijskih deželah je v novejši dobi našega šolstva pri učitelstvu tako živahno gibanje, kakoršnega ne zapazujemo pri nijednem drugem stanu. V tem, namreč v marljivem zborovanju se odlikujejo tudi slovenski učitelji po Štajerskem, Kranjskem in Koroškem, kjer z ene strani v svoja zasobna društva in shode pridno zahajajo, a z druge strani se tudi vladnih zborov z gorečnostjo udeležujejo. Veliko dobrih nasledkov imele so razne učiteljske skupščine, zlasti v tem oziru, da se je učitelstvo pri njih svojega važnega poklica zavedati začelo, da si je svoje znanje in svojo omiko utrjevalo. Za šolstvo bi bili učiteljski zbori tedaj posebno koristili, ako bi se vlada na nasvete učiteljskih skupščin več ozirala in ne devala največ nasvetov, sprejetih pri okrajnih in deželnih učiteljskih

skupščinah — ad acta. — Pa pustimo to. — Veseli nas denes, da se bodele letos na Primorskem, kjer niso imeli dosedaj učitelji, vsaj slovenski in hrvatski niti večjega društva, niti večjega zbora, kjer je torej vsak učitelj le sam za-se živel, sešli prvi deželni učiteljski konferenci, 4. oktobra v Poreču, 11. oktobra v Gorici. — Veseli nas to uže radi tega, ker bode ta skupščina spodbudila naše brate na jugu, naše ožje in širje domovine, da se bodo večkrat v edinosti, katere sicer tudi zdaj manjkalo ni, za svoje pravice in za prava pedagogična načela se potegovali.

Vse okoliščine kažejo, da bodele prvi deželni učiteljski konferenci na Primorskem lepo osnovani tako, da bodo učitelji korist od nju imeli. To nam spričuje ta dobra misel, da bodele ž njima združeni precejšnji razstavi učil, za kar se delajo velike priprave. V ta namen tudi mi radi priobčujemo poduk, po katerem se bodele razstavi osnovali, in želimo, da bi se ju mnogo učiteljev slovenskih, ne samo primorskih z boljšimi učili udeleževali. — Želimo pa tudi na korist primorskega učitelstva in šolstva, da bi šolske vlade na Primorskem mnogim, ako ne vsem učiteljem primorskim pristop k 1. skupščinama te vrste in k 1. razstavama dovolile. Baš tako se nadjamo, in ne bomo se menda ukanili, — da se bodo se skupščine volile v pravem pedagogičnem (narodnem Ur.) duhu, da se bodo te skupščine udeleževalci skazali prave pedagoge, in da se ne bode v nje vrival strankarski politični duh, kakor se je to pri marsikaterih lanskih učiteljskih skupščinah godilo.

„S. L. Uč.“

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 24. avgusta.

Iz Dunaja se poroča, da bodo delegacije zaradi ogerskega državnega zbora zborovale stoprv meseca oktobra. Vendar pa to še nij gotovo. Ministerstvo se bode odločilo v enej prihodnjih sej.

Minister pravosodja Glaser je, kakor poroča „Reichbg. Ztg.“ s posebnim pismom opomnil državne pravdnike na ono postavno določilo, po katerem je prepovedano časopisom objavljati karkoli o premeščeni avstrijskih vojakov; ob enem je nek državne pravdnike

opomnil, da naj ostro postopajo proti onim listom, ki bi se pregrešili proti temu določilu. Vsled tega ukaza je bilo v poslednjem času več listov konfisciranih, ker so naznanili, da pošilja vlada vojake v Dalmacijo. Ker je oni paragraf, ki ima v sebi omenjeno določilo, zelo raztegljiv, je težko listom oditi konfiskaciji, ker je težko razložiti, kedar je „država v nevarnosti“, ako se odhod kakega armadnega oddelka iz njegovega sedanjega stanišča naznani. Iz tega se vidi, da člen IX. postave leta 1862 ki je narejen za čase vojne, visi sedaj kot Damoklov meč nad glavami časnikarjev. In vendar sedaj v Avstriji nemamo vojne.

Staročki ne znajo v teh važnih časih družega, nego na večno nadaljevati neplodni domači razpor in razdvoj. „Pokrok“ prinaša uže deveti članek proti češkej svobodomiselnj stranki, in sam Rieger stopa z dolzim člankom v polemiko zoper „Narodne Liste.“ Bilo bi lahko uže dovolj.

Galiski listi se po stari poljski šegi prepirajo zaradi novega namestnika. „Gazeta Narodowa“ se upira imenovanju ministra Ziemiakowskega, ker je preveč vladen, in naglašja, da naj se Poljaki pridružijo opoziciji proti Auerpergovemu ministerstvu. „Dziennik poljski“ pa trdi, da bi potem Galicija izgubila vse svoje pridobljene pravice, in da se sme oponirati ministerstvu le onda, kadar hoče škodovati napredek in narodnost.

Deželni zbor hrvatske kraljevine je bil 23. t. m. slovesno odprt. Ban Mažuranić je bral kraljevo pisanje, katero spominja najprej plodonosnega delovanja poslednjega deželnega zbora in se sklicuje na zvestobo in domoljubje novih poslancev. Dalje priporoča zboru, ka naj po votiranju budžeta nadaljuje delo gledé zboljšanja nove uprave in pravosodja, kakor tudi gledé duševnega napredka in materialnega blagostanja dežele, katero je prejšnji deželni zbor začel, in obeta, da bode vlada več dotičnih predlogov v zbor prinesla. Dalje obeta reskript, da se bodo razmere mesta Reke napram Hrvatskej rešile morda še v tem zasedanju, ter obeta, da bode vlada skrbela, da se v smislu postave 19. junija 1872 še ostali del vojaške krajine razvojniči in Hrvatskej pridruži. Naposled pozivlje zbor, ka naj izvoli poslance v državni zbor ogerski, kder bodo pri volitvi v delegacije in pri predlogih gledé hrvaških in slavonskih železnic sodelovali. Pri točkah, ki se nanašajo na utelovljenje vojaške krajine in železnice, je deželni zbor navdušeno živio-klical. Galerije so bile prenapolnene.

Vnanje države.

Srbski „Vidov dan“ od 20. avg., ki nam je zadnji došel, prinaša članek, v ka-

Na krstu je dobil ime Vladislav. Preostal je še tretji svečani čin, ženitba in svečano kronanje Vladislava Jagiella. 18. februarja je stopil Vladislav, veliki knez litvanski in zaštitnik Poljske, z lepo Hedvigo pred altar, in 4. marca za tem je bil on kot Vladislav II. kronan za kralja Poljske. Za temi slavnostmi je sledila velika gostba, na kateri je bilo do tisoč gostov. Okolo miz so peli pevci, plesali plesalci, kazali sleparji svoje sleparije, zvečer pa so bili plesi, dirke s konji in druge primerne igre. Radoval se je Jagiello, radovali so se poljski pani, naj bolj izmej vsih pa katoliški mnih. Tudi bratje Jagiellovi, ki so ž njim prišli, so se odpovedali poganstvu, ter se pokrstili; pa tudi mnogo drugih odličnih litvanskih poganov se je preobrnilo pri tej priložnosti. Ko je pa Jagiello zapovedal dvema Rusoma, da morata postati katolika, nijsta hotela tega storiti. Jagiello je dal njima zato glavi odsekati.

Proti koncu leta je šel Jagiello s svojo

ženo v Litvo. Semkaj so se bile poslale uže naprej cele trume dvorjanov in mnihov. Za kraljevim odhodom pa je šlo mnogo vozov polnih zlatih, srebrnih in mednih podob, sukna, vrvic in raznega drugega kinča za darove novokrščenim. Nastopila je zima; litovska jezera so se zmrznila, ter bila pokrita z snegom; cesta je bila ravna in gladka, in brzo so držali kraljevi konji proti Vilni. Narod je od vseh strani pritekkel gledat dozda nevideni prizor; vsi so se klanjali svojemu velikemu knezu in njegovej soprogi, ter so veselili, da se je on vrnil zopet v svojo domovino. Ko je pa prišel Jagiello v Vilno, izdal je povelje, da mora ves narod, pogani in pravoslavni, sprejeti katoliško vero. Nepokornim je grozil s šibami. Novospreobrnjenim so bile polajšane dolžnosti, trdovratnim pa so še večje nakladali. Na odločeni dan so bili vsi pogani iz bližnjih krajev zbrani v Vilni. Trumoma so je odpeljevali v reko, polivali je z vodo, polagali nanje znamenje sv. križa, dajali

vsakemu poedinemu novo krstno ime, ter je puščali domov, obdarivši je poprej s podobami, s steklenimi biseri, z belim suknom in z lepo obleko. Siromašnim Litvanom so se ti darovi jako dopali; mnogi so se prišli krstit po dvakrat, da bi dobili belega sukna ali pa kakšno drugo stvar.

Poganski Litvani so se močno prestrašili, ko so mnih perkunov večni ogenj polili, njemu posvečene loge posekali, kače in guščare pobili, porušili stolp, s katerega so poganski duhovni (vajdeloti) svoja prerokovanja govorili. Kadar so pa opazili, da njihovi ponižani bogovi vse to trpé, začeli so dvomiti o njihovej moči, ter so ostali pri krščanskej veri. Vendar pa je praznoverni narod še vedno svoje poganske bogove častil, čeravno je bil pokrščen; vedno je še svoje poganske bogove častil, ter se držal svojih poganskih navad.

Tako je bila pokrščena Litvanija — ali ne vsa. Nekoliko poganskih Litvanov je bilo pripravnih, iti v boj za svojo vero. Pravo-

terem priporoča koalicijsko ministerstvo, to je ministerstvo sloge. Došlo je vreme, da se vidi, ima-li Srbija velikih rodoljuba i ne-sebičnih državnika. Istina, ali v drugem smislu nego „V. d.“ misli.

Na **Francoskem** zborujejo sedaj glavni zbori po okrajih. Novine prinašajo govore predsednikov, katerih večina je republikanska. — „Temps“ piše, da se je obrnila Rusija do velikih vlad, da se vzdolžno vprašanje „povoljno“ reši. Kako?

V novem **nemškem** cesarstvu preganja vlada svobodomiselnih časopise. Iz raznih krajev se poroča o nevrednem ščipanju; dvomni paragrafi se proti novinarstvu rabijo. Pregarjanje frankobrodskega lista nij ostalo samo. V Ahrweileru je preiskovala policija tiskarno ondotnega „Volksblatt“ iskaje „skrivnega“ urednika, se ve da brez uspeha. Tudi v urednikovem stanovanju je vsa kota preobrnila. V Gdanjskem je policija s silo tirala urednika ondotne „Volks. Ztg.“ pred vojaško sodnijo, da bi pričal proti nekemu vojaku. Nemške vlade so si v vsem podobne.

Turška vlada, katera je še pred petimi dnevi tajila važnost vstanka v Hercegovini, ter zagotavljala, da bode imela „v kratkem“ ondi 18.000 mož, je po najnovejših telegramih, katere imajo angleške „Times“ iz Carigrada, sprejela nasvete tujih diplomatičnih poslanikov gledé pomirjenja. Poslaniki velikih vlad, na čelu ruski poslanik general Ignatiev, so turškej vladi svetovali, ka naj da kristijanom take pravice, da bodo enkrat pomirjeni. Zarad tega bode šel Server-paša kot izredni komisar turške vlade v Hercegovino. Toda kdo bode Turku vrjel, kateremu ukazuje njegova vera večno vojsko proti kristijanom, in za katerim več „trava ne rase.“ Znani Mithad-paša, ki je nekda klal Bolgare, je postal turški minister pravosodja, Mahmud-paša predsednik državnega sveta in Hussein Avni-paša vojni minister. Ako bode Mithad-paša kristijane sodil, potem uže naprej lahko vedó, česa se jim je nadjati. Hussein Avni-paša pa bode zopet pustil „iz Carigrada dva bataljona vojakov“ izmarširati!

Domače stvari.

— („Laibacher Tagblatt“) izhaja v Ljubljani, v sredi tiste kranjske in slovenske dežele, ki je stoletja trpela zversko divjost, grdobu in pasjo podlost Turkov, — vendar v zdanjem boji hercegovinskih in bosenskih kristijanov za svobodo, stoji na strani Turkov in piše proti krščanskim Slovanom. Ali vas nij sram, vi nemškutarji, od slovenskih staršev, ali iz slovenske krvi ro-

slavni tudi nijso hoteli sprejeti katoliškega veroizpovedanfa. Tem na čelo so se postavili bratje Jagiellovi. Tudi se nij dopalo Litvanom, da je bil njihov knez večjidel v Krakovu in ne pri njih v Vilni. Začeli so se upori; nekatere pokrajine so se vzdignile na orožje; treba je bilo, s silo je pomiriti. Jagiello sam pa je sprevidel, da je njemu jako težko, Litvanijo vladati iz Poljske, zato je postavil tamkej svojega brata Skirgejla za velikega kneza in namestnika. Temu pa je bil zaviden Vitovt, sin hrabrega in podvzetnega Kejstuta, katerega je dal Jagiello ubiti. Le ta se je vzdignil v zvezi z nemškimi vitezi na Jagiella; oblegal je dvakrat Vilno, ali jo nij mogel pridobiti, ker so jo Poljaki hrabro branili. Jagiello pa nij hotel vojske, nego je rajši mir sklenil, ter mu pustil Litvanijo. Vendar je moral Vitovt Jagiellu priseči, da bode ostal vedno v ozkej zvezi in jedinstvu s Poljsko.

(Konec prihodnjič.)

jeni, da postajete po tem glasilu Turki, pravi renegati! Vi nijste „Kranjci“, vi ste janičarji!

— (Kegljanje za dobitke) na korist kopanja ostalin iz prazgodovinskih vodnih poslopij na koleh se vrši v tukajšnji znani gostilnici „pri konjiču“ (Rössl), kar smo naprošeni slovenskim ljubljanskim keglalcem naznaniti.

— (Dobrodelni koncert), katerega je napravila godba našega domačega pešpolka Kuhn št. 17 za po toči poškodovane prebivalce konjiškega in slovenje bistrškega okraja je dal čisti donesek 198 gl.

— (V Žalcu) se je odprla 15. t. m. brzojavna postaja.

— (Iz Rogatca) se „Politiki“ brzojavlja 20. avg.: Tukaj zbrani jugoslovanski gostje so imeli včeraj obed. Prva napitnica je veljala zedinjenju vseh Jugoslovancev.

— (Iz Rakeka) se nam piše: Pretečeni petek je v Lazah pri Planini požar tri hiše in en kozolec vpepelil. Zgorelo je ubogim posestnikom vse, razen tega, kar so na sebi imeli. Zgorelo je tudi mnogo sena in en prašič. Ogenj je bil baje po nemarnosti zatrošen.

— (Toča.) Iz Črnomlja se nam piše: 21. t. m. po polu dne je toča celo črnomeljsko faro popolnem potolkla in lakote se je bati. 70 do 80 let stari ljudje se takove nevihte ne spominjajo; najdrobnejša toča je bila ko oreh debela, vmes pa še debelejša ko kurje jajce. Po toči je bila zemlja kakor od snega pokrita. Kako bi se izdatno pomagati moglo, sam bog vé. Potrebno je resnega prevdarka v dotičnih krogih. Deželnega ali državlanskega kredita bo treba, nabiranje milodarov ne bi nič hasnilo.

— (Poskušana goljufija.) Iz Šoštanja na slovenskem Štajerskem se nam piše 22. avgusta. V nedeljo 15. avgusta pride v našo posojilnico mlad človek, čedno kmetski oblečen in prosi za posojilo 400 gl., kateri se bi mu naj kmalu izročili, ker silno potrebuje novcev. Kot zastavo ponuja hranilnično knjižico mariborske hranilnice, na katero je bilo 600 gl. vplačanih na ime „Kraut“. Ravnateljstvo, da si nij dvomilo nad pravičnostjo vložene hranilnične knjižice, je vendar po društvenih pravilih zahtevalo, da se saj eden znan mož kot porok podpiše na dolžno pismo. Človek gre in pripelje po polu dne nekega poštenega kmeta iz škalske fare, kateri pa, ko je slišal, da bi se moral podpisati tega nij hotel storiti, češ, da je sicer uže večkrat videl omenjenega človeka, a da ga premalo pozna. Denarničarju g. Fr. Vošnjaku začenja cela stvar sumljiva postajati, reče tedaj, da bode knjižico mariborski hranilnici poslal. Tist človek potem zgine in ga nij več blizu. Iz Maribora pa pride odgovor, da je res nekdo na ime „Kraut“ lansko leto vložil na dve knjižici, na vsako po 1 gl. Omenjeni goljuf pa je falzificiral knjižici in zapisal v eno 600, v drugo 400 gld. Stvar je sodniji naznanjena, katera zasleduje zločinca.

— (Nemška kultura.) Piše se nam: 13. t. m. je bilo v kavarni Ronnerjevi zbrano pri „domini“ več gg. c. kr. uradnikov, kateri se štejejo k ljubljanskej inteligenciji. Pri tej priliki je neki oficir o privatnej zadevi par besedij po slovenski vprašal g. Twerdija, na katero vprašanje mu pa oni zarenči: „Hören Sie mir mal auf mit dieser

Kosakensprache, denn die gehört in die Čitalnica, nicht aber in ein öffentliches Lokal“. Ta gospod Twerdi, ki tako psovalno govori o našem jeziku, je c. kr. uradnik, 10 let uže na Kranjskem in ne zna niti besedice slovenski, akoravno vedno potrebuje naš jezik pri svojem uradu. Ko je nemška kultura, da tujci, ki so mej našim narodom v službah, njegov jezik zasmehujejo, da si ga niti ne poznajo.

Listnica uredništva: G. M. Fl. v V. Uže mnogokrat smo povedali, da v principu ne dajemo potrdil, da ta ali oni gospod *nij* pisal kacega ali nobenega dopisa, kajti če tacim ugovorom pot odpremo, potem bi se jih za nekateri dopis oglašalo petdeset nam neznanih z obširnejšimi izjavami, kaj oni niso vsega pisali. Branite se „nedolžni“ sami, naš prostor nij za taka izgovarjanja.

Listnica administracije: M. P. v Veliki nedelji 1 gl., R. v Ljubljani 1 gl., F. K. v Št. Vidu pri Zatični 1 gl. 50 kr., Žminjski rodoljubi v Istri 14 gl., G. Karel Tavčar v Ljubljani 15 gl., G. Schmidt v Ljubljani 2 gl., Tovarna Griže pri Žavci 13 gl., Vesela družnica v kamniški čitalnici 3 gl. 30 kr. Sprejeli in storili po želji pošiljalcev.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

v Londonu.

28 let uže je nij bolezní, ki bi je ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicín in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprehajenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je bolje, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svētnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castle Stuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastonj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svētnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul. 1852.

Revalesscière Du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri driti in grizi, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v scalni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodehju v obistih in mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svētovalec in člen mnogo učenih družtev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalesscière je ozdravila večletne nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.

James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svētovalca gosp.

Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekam gledé Revalesscière du Barry sestransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svētovalec.

Montona, Istra.

Učinki Revalesscière du Barry so izvrstni.

Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimperm, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj patient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij aogel, je vsled rabe Vaše Revalesscière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Št. 80.416. Gosp. F. V. Beneka, pravi profesor medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrift“ od 3. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabica“ (Revalesscière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila nijso bila v stanu odpraviti; toda Revalesscière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.

Št. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehanju glave in davljenju.

Št. 64.210. Markizo de Brehan, boleha je sedem let, na nespanju, treslici na vseh udih, shujšanju in hipohondriji.

Št. 65.715. Gospodični de Montlouis na nepre-
bavljenji, nespanji in hujšanji.

Št. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, sluša-
telja višje javne trgovinske akademije dunajske, na
skoro breznačajni prsni bolečini in pretresu čutnic.

Št. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrb-
nika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanji
dušnika, omotici i tiščanju v prsih.

Št. 75.928. Barona Sigmo 10letne hramote na
rokah in nogah it. d.

Revalessciere je 4krat tečnejša, nego meso, ter
se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na
ceni, gledé hrane.

V plehastin puščah po pol fanta 1 gold. 50 kr.,
1 fant 2 gold. 50 kr., 2 fanta 4 gold. 50 kr., 5 fan-
tov 10 gold., 12 fantov 20 gold., 24 fantov 36 gold.,
— Revalessciere-Biscuiten v puščah 4 2 gold. 50 kr.
in 4 gold. 50 kr. — Revalessciere-Chocolatée v prahu
in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold.
50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas
10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.
— Prodaje: Barry du Barry & Comp. na De-
maj, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed
Mahr, J. Svoboda, lekar pri „zlatem orlu“,
v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v In-
sbrodu Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birn-
bacher, v Lenui Ludvig Müller, v Mariboru
M. Morič, v Mieranu J. B. Stockhausen, v
Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Čer-
novicah pri N. Snirhu, v Oseku pri Jul. Da-
vidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberranz-
meyer, v Temesvaru pri Jos. v. Papu, mestnemu
lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varaž-
dinu pri lekarju dr. A. Halterju, kakor v vseh
mestih pri dobrih lekarjih in specerijskih trgovcih;
tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po pošt-
nih nakaznicah ali povzetjih. (206)

Umrlji v Ljubljani

od 20. do 24. avgusta:

Terezija Maternik, 69 l., na pljučnici. — K.
Leben, mesarjev otrok, 9 mes., na oslabljenji. — A.
Gregorec, hči pekoveškega mojstra, 3 l., na osep-
nicah. — Karl Zima, delavski otrok, 1 l., na sušici.
— Roza Dolenec, hči krojaškega mojstra, 9 l., na
difteritični paralizis.

Dunajska borza 24. avgusta.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	70 gld.	—	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	72	85	—
1860 drž. posojilo	111	70	—
Akcije narodne banke	920	—	—
Kreditne akcije	210	—	—
London	111	80	—
Napol.	8	93	—
C. k. cekini	5	28 1/2	—
Srebro	101	75	—

Oglas.

(281—2)

Stariši pozor!

S 16. oktobrom začne tukajšnja
c. kr. pripravnica svoje drugo šolsko leto.
Kakor znano, je namen te šole, prevelikemu
pomanjkanju ljudskih učiteljev v okoliščini.
Do sedaj je moral vsak, kdor je hotel sto-
piti v učiteljsko izobraževališče, naj manj
spodnjo gimnazijo ali realko dovršiti, zdaj
nij tega več treba, ampak popolno zadostuje,
da eno leto to pripravnico z dobrim vspe-
hom obiskuje in po prestatnem sprejemnem
izpitu se sprejme v izobraževališče. Pogoji
za sprejem v pripravnico so: 1. dovršeno
14. leto; 2. telesna sposobnost in pravna
nepokvarjenost; 3. odpustno spričevalo ljud-
ske ali meščanske šole. Sprejemajo se dečki
in deklice in sicer vsak dan od današnjega
dne začeni do 16. oktobra ustmeno in
pismeno pri podpisnem voditeljstvu. Pridni
učenci dobé 50 gold. državne štipendije. Ta
šola nij namenjena le za okoličane, ampak
ravno tako za Kraševce in Vipavce in sploh
vsacega, kdor se hoče oglasiti. Želeti bi
tedaj bilo, da bise mnogo mladine udeležilo.

V Proseku, 17. avgusta 1875.

Voditeljstvo c. kr. pripravnice.

Tržica.

22. avgusta:

Evropa: pl. Hübl iz Gradca. — Kaufman iz Dunaja. — Maschek
iz Zadra.

Pri Slonu: Kraus iz Trsta. — Križ iz Čabra. — Fabiani iz Reke. —
Feichtinger iz Gradca. — Tomic iz Reke. — Volkovič iz Zadra. — Švingar
iz Radovljice. — Pretner iz Dunaja.

Pri Malici: Gairinger iz Dunaja. — Heinlicher iz Trsta. — Rosner
iz Gradca. — Wikner iz Dunaja. — Zechner iz Brežic. — Frost iz Dunaja.
— Wrisknik iz Terbovelj.

Izdajatelj in urednik Josip Jurčič.

Št. 102.

(283—1)

Razglas.

Podpisani c. kr. okrajni šolski svet je
obedvema mestnema deškema šolama oziraje
se na §. 9 postave od 29. aprila 1873 vsakej
posebej svoj šolski okraj določil, po katerem
bodo mestni deli nasledno všolani:

V I. mestno ljudsko šolo za dečke v licealnem poslopji:

- a) od mesta; hiše številke 1 do 13, dalje
od štev. 234 do 314,
- b) celo poljansko predmestje,
- c) celo šentpetersko predmestje, in
- d) hiše v frančiškanskih ulicah.

V II. mestno ljudsko šolo za dečke v krakovskem predmestju:

- a) od mesta; hiše št. 13 do 234,
- b) celo karlovske predmestje,
- c) Kurja vas,
- d) Krakovo, Trnovo,
- e) gradišče predmestje, in
- f) razen hiš v frančiškanskih ulicah vse
druge hiše kapucinskega predmestja.

To se splošno naznanja z pristavkom,
da se morajo otroci, ki v omenjenih mestnih
delih stanujejo in so dolžni šolo obiskovati,
ker se šola 16. septembra t. l. začne,
uže 14. in 15. septembra pri dotičnih šol-
skih vodstvih zaradi sprejema oglasiti.

C. kr. okrajni šolski svet za mesto
Ljubljana 13. avgusta 1875.

Št. 146.

(284—1)

Razglas.

Podpisani c. kr. mestni okrajni šolski
svet je nunske dekleške šole, in novo usta-
novljeni mestni dekleški šoli oziraje se na
§. 9 postave od 29. aprila 1873 vsakej po-
sebej svoj šolski okraj določil, po katerem
bodo mestni deli nasledno všolani:

V nunske dekleške šole:

Mesto od hišne štev. 169 do 314, dalje
gradišče, kapucinsko, šentpetersko- in po-
ljansko predmestje.

V mestno dekleško šolo v redutnem poslopji:

Mesto od hišne štev. 1 z hišno štev. 168
vred. Karlovske, krakovske- in trnovske
predmestje, konečno Kurja vas.

To se splošno naznanja z pristavkom,
da se morajo otroci, ki v omenjenih mestnih
delih stanujejo in so dolžni šolo obiskovati,
ker se šola 16. septembra t. l. začne,
uže 14. in 15. septembra pri dotičnih šol-
skih vodstvih zaradi sprejema oglasiti.

C. kr. okrajni šolski svet za mesto
Ljubljana 16. avgusta 1875.

Učiteljska služba.

Na enorazrednej narodnej šoli v Št.
Lorencu poleg Prožina se razpisuje
učiteljska služba z dohodki III. razreda in
stanovanjem.

Prositelji, zmožni slovenskega in nem-
škega jezika imajo svoje dokumentirane
prosnje pōtem predstavljene šolske gospod-
ske vposlati do konca septembra t. l.
krajnemu šolskemu svetovalstvu pri Št. Lo-
rencu poleg Prožina, pošta Storé.

Okrajni šolski svet Celjski,

dné 20. avgusta 1875.

(285—1)

Predsednik: Haas I. r.

Važno za gospodarje!

Zaloga poljedeljskih mašin

od

B. Smetan v Gradcu (Griesgasse),

priporoča svoje najboljše in prav cenó

Ročne mlatilne mašine s patentiranimi vreten-
skimi bobni po 110 gld.

Vlačilne mašine od 270 do 300 gld.

Vinte za žito snaziti, male 35 gld., velike 50 gld.

Tricour (mašina za iztrebljenje kokalja in grahora)
135 gld.

Ročna mašina za ličkanje turšice 35 gld.

Ročni mlin za debelo mleti, mali 75, veliki 95 gld.

Rezalnik za repo ribati, mali 35 gld., veliki 50 gld.

Preše za vino in sadni mošt od 100 do 365 gld.

Škoporezne mašine od 75 do 100 gld.

Plugi razne vrste od 12 do 20 gld.

Katalogi in zapiski cen se franko pošiljajo, če
se želi. (280—2)

Piccolijeva lekarna „k angelju“.

Farmacijske specialitete

Gabriel Piccolija,

lekarja v Ljubljani, na dunajske cesti.

Anaterinova ustna voda in zobni

prašek. Boljši, nego vsaka druga zobna voda
in zobni prašek, pravo sredstvo zoper zoboból
in ustne bolezni, zoper gnjilobo in mahanje zob,
zoper difteritis ali vnetico grla in skorbut,
prijetnega duha in okusa, krepi dalje zobno
meso, in je sploh neprimerljivo sredstvo za či-
stenje zob. Kedor ga enkrat poskusi, dal mu
bode gotovo prednost, vzle vsim enakim izdel-
kom. 1 steklenica 60 kr., 1 škatlja 40 kr.

Ribje olje, pošiljano na ravnost iz mesta
Bergen na Norveškem, brezokusno in ne slabo-
dišeče, 1 originalna steklenica 80 kr.

Pravi sajdlincev pulver. Nareja se z
čisto kemičnih tvarin. 1 škatlja 80 kr., 1 tucat
škatelj 6 gold. 60 kr.

Pravo vinsko žganje z soljo, v
pomoč bolehnemu človeštvu, pri vsih notranjih
in vnanjih prisadnih, zoper večino bolezni, po-
sebnost za vsakovrstne rane itd. 1 steklenica
40 kr.

Elikzir iz Kine in Koke. Najboljši do
sedaj znani želodečni likér. Pospešuje cirkul-
cijo in prebavljenje, ter različne organe in
ude z nova okrepi in oživi. 1 steklenica 80 kr.

Glycerin-Crème. je posebno izborna sred-
stvo zoper razpokane ustnice in kožo na rokah.
1 flacon 30 kr.

Lancaster-lilijna voda. Toaletni zaklad.
Specijalno, da se ohrani koža krasna, nježna
in mehka, se jej daje prednost pred vsemi
umivalnimi vodami, lepoticjem in lepoticnim
sredstvom, katera so čisto škodljiva. 1 stekle-
nica 1 gold.

Rajževi pulver. Izključljivo iz vegeta-
bilnih tvarin, posebno zdrav za kožo, katerej
podeli izvirno brhkost in čvrstost, kar se na-
haja le pri mladini. 1 paket 10 kr., 1 škatlja
40 kr.

Sok iz Tamarinde. Po mrzlih sredstvih
iztlačen. Učinkuje znamenito krepilno in olaj-
šajoče. 1 steklenica 40 kr.

Neizmotljivo sredstvo zoper mrzlico.
Učinek tega léka je dokazana istina in vsaki
bolnik, ki je lék uže poskusil sam na sebi, se
bode radostno prepričal, da je najmočnejše in
zanesljivejše sredstvo do sedaj znanih zoper
ponavljajočo se mrzlico. 1 steklenica 80 kr.

Naročila se izvršujejo vračajoč se pošto
proti poštneemu povzetju. (132—87)

Strelovod.

Pogostne strele v poslednjem času v poslopja, ki so brez strelo-
voda, napotile so podpisane, da opozori posebno občinstvo na svoje po-
kušene strelovode najnoveje sestave in je priporočal. Stroški se naznanijo,
in so izračunjeni prav po ceni. Ignacij Taglieht, skladišče strelovodov,
na drobno in debelo. Od 12. avgusta 1. Heiligenkreuzerhof, Grashofgasse
3, Wien. (269—7)

Naročila iz provincij bodo hitro in redno izvršene.

LASTNIK in TISK „Narodne tiskarne“.